

本課文法內容：

10.1 單字表

10.2 複數的組合字型

10.3 組合字的名字

10.4 組合字單字表

10.5 確指的組合字

10.6 組合字在句子中的用法

10.7 依附介詞和組合字連用

10.8 組合字的語意

10.9 表明方向的字尾 םָהָ

10.10 上帝的稱呼

10.1 單字表

金子 m.	זָהָב	帳棚 m.	אֹהֶל (O-hel) אֹהֶלִים (O-hel)
雅各 m.	יַעֲקֹב	地方 m.	מָקוֹם מְקוֹמוֹת מְקוֹם-
治理者 m.	שָׂר שָׂרִים שָׂר-	祭司 m.	כֹּהֵן כֹּהֲנִים כֹּהֵן-
臉 m.f.	פָּנִים פְּנֵי	沙漠、曠野 m.	מִדְבָּר מִדְבָּר-
拉結 f.	רָחֵל	心靈、性命 f.	נֶפֶשׁ (NE-fesh) נַפְשׁוֹת נֶפֶשׁ-
如此 adv.	כֵּן	眼睛 f.	עֵינַיִם (e-NA-yim) עֵין-
再、仍然、還 adv.	עוֹד	器皿、工具 m.	כֵּל כְּלִים כְּלִי-

一、「雅各」、「拉結」是人名。「雅各」之名是由「腳後跟」עֲקֵב 而來，動詞字根 עִקַּב 有「欺騙」（跟著悄悄走）、「抑制」（抓住腳跟）等涵義。

二、「治理者」שָׂר 字根「治理」שָׂרַר，在經文中的翻譯非常多樣，被譯為「君王、王子、首領、元帥、長（如軍長）」等，陰性「女治理者」שָׂרָה 也是人名「撒拉」。

三、「臉」使用複數 פָּנִים，聖經多用陽性，以西結書二十一 21（和合本二十一 16）為陰性，現代希伯來文常用陰性。「臉」有「表面」的意思，或引申為「情面」。

四、「眼睛」עֵינַיִם (e-NA-yim) 是「雙眼」，也當複數使用。עֵין 另有「泉源」的意思，複數是 עֵינֹת，單數組合字相同是 עֵינַיִם，音譯為「隱」，如地名隱多珥、隱基底。

五、「如此」כֵּן 用為「耶和華如此說」，是表示以下所言字字均是耶和華說的。

六、「再、仍然」עוֹד 原來是名詞「重覆、繼續」之意，現在多用作副詞。

10.2 複數的組合字型

希伯來文的複數有兩種字尾，陽性通常是 םִיִּם 的寫法，陰性通常是 ןֹתִי 寫法。以下就這兩種字尾說明複數組合字型的變化。

10.2.1 字尾是 םִיִּם 的複數名詞組合字型

字尾是 םִיִּם 的複數名詞變為組合字型時，先去掉 ם，一點 יִ 的母音變為兩點的 יִי，這個字的其他母音也會改變。

國王 的祭司們 (ME-lech) מְלֶכֶךְ כֹּהֲנֵי

國王 的兒子們 (ME-lech) מְלֶכֶךְ בְּנֵי

「祭司們」כֹּהֲנִים 的組合字型，去掉 ם，成為 כֹּהֲנֵי。

「兒子們」בְּנִים 的組合字型，去掉 ם，成為 בְּנֵי。

閱讀經文時，看見有 יִי 的字樣，很可能就是一個複數字尾 םִיִּם 的組合字型。

10.2.2 字尾是 ןֹתִי 的複數名詞組合字型

字尾是 ןֹתִי 的複數名詞變為組合字型時，字尾沒有改變，但時常改變母音。

國王 的家族們 (ME-lech) מְלֶכֶךְ מְשֻׁפְּחוֹת

國王 的女兒們 (ME-lech) מְלֶכֶךְ בְּנוֹת

「家族們」מְשֻׁפְּחוֹת 的組合字型字尾不變，母音稍有改變，成為 מְשֻׁפְּחוֹת。

「女兒們」בְּנוֹת 的組合字型字尾不變，母音稍有改變，成為 בְּנוֹת。

10.3 組合字的名字

有些希伯來文的組合字成為一個名字，但是在翻譯的時候，以發音翻譯，而無法表達這個名稱的涵義。

伯特利 (神 的房子)

בֵּית אֵל

伯利恆 (餅 的房子)

(LE-chem) בֵּית לֶחֶם

隱多珥 (世代 的泉源)

עֵין דּוֹר

隱基底 (小山羊 的泉源)

עֵין גְּדִי

10.4 組合字單字表

字義	複數組合字型	單數組合字型	複數絕對字型	單數絕對字型
父親 m.	אבות-	אבי-	אבות	אב
主人 m.	אדני-	אדון-	אדנים	אדון
帳棚 m.	(o-ho-LE) אהלי-	(O-hel) אהל-	אהלים	אהל (O-hel)
男人 m.	אנשי-	איש-	אנשים	איש
兄弟 m.	אחי-	אחי-	אחים	אח
姊妹 f.	אחיות-	אחות-	אחיות	אחות
母親 f.	אמות-	אם-	אמות	אם
地 f.	ארצות-	(E-rec) ארץ-	ארצות	ארץ (E-rec)
女人 f.	נשי-	(E-shet) אשת-	נשים	אשה
牲畜 f.	בהמות-	בהמת-	בהמות	בהמה
房子 m.	בתי-	בית-	בתים	בית (BA-yit)
兒子 m.	בני-	בן-	בנים	בן
女兒 f.	בנות-	בת-	בנות	בת
話 m.	דברי-	דבר-	דברים	דבר
道路 m.f.	דרכי-	(DE-rech) דרך-	דרכים	דרך (DE-rech)
山 m.	הרי-	הר-	הרים	הר
金子 m.	זהבי-	זהב-	זהבים	זהב
手 f.	ידי-	יד-	ידיים (ya-DA-yim) ידות	יד
日子 m.	ימי-	יום-	ימים	יום
祭司 m.	כהני-	כהן-	כהנים	כהן
所有 m.		כל-		כל
器皿 m.	כלי-	כלי-	כלים	כלי
心 m.		לב-	לבות	לב
心 m.		לבב-	לבבות	לבב
餅 m.		(LE-chem) לחם-		(LE-chem) לחם
曠野 m.		מדבר-	מדברים מדבריות	מדבר
水 m.	מימי- מי-		מים (MA-yim)	מי
戰爭 f.	מלחמות-	(mil-CHE-met) מלחמת-	מלחמות	מלחמה
國王 m.	מלכי-	(ME-lech) מלך-	מלכים	מלך (ME-lech)

地方 m.		מְקוֹם-	מְקוֹמוֹת	מְקוֹם
家族 f.	מִשְׁפָּחָת-	(mish-PA-chat)	מִשְׁפָּחוֹת	מִשְׁפָּחָה
審判 m.	מִשְׁפָּטִי-	מִשְׁפָּט-	מִשְׁפָּטִים	מִשְׁפָּט
少年人 m.	נְעָרִי- (naa-RE)	נְעָר- (NA-ar)	נְעָרִים	נְעָר (NA-ar)
少女 f.	נְעָרוֹת- (naa-ROT)	נְעָרָת- (naa-RAT)	נְעָרוֹת	נְעָרָה (naa-RA)
心靈 f.	נַפְשׁוֹת-	(NE-fesh) נַפֶּשׁ-	נַפְשׁוֹת	נַפֶּשׁ (NE-fesh)
僕人 m.	עֲבָדִי-	(E-ved) עֲבָד-	עֲבָדִים	עֲבָד (E-ved)
眼睛 f.	עֵינִי-	עֵין-	עֵינִים (e-NA-yim)	עֵין
城市 f.	עָרִי-	עִיר-	עָרִים	עִיר
百姓 m.	עַמִּי-	עַם-	עַמִּים	עַם
臉 m.f.	פָּנִי-		פָּנִים	פָּנָה
聲音 m.		קוֹל-	קוֹלוֹת (雷聲)	קוֹל
頭 m.	רִאשִׁי-	רֹאשׁ-	רִאשִׁים	רֹאשׁ
腳 f.	רַגְלִי-	(RE-gel) רַגֶּל-	(rag-LA-yim) רַגְלִים רַגְלִים	(RE-gel) רַגֶּל
田地 m.	שָׂדוֹת- שְׂדֵי-	שָׂדָה-	שָׂדוֹת	שָׂדָה
治理者 m.	שָׂרִי-	שָׂר-	שָׂרִים	שָׂר
平安 m.		שָׁלוֹם-		שָׁלוֹם
名字 m.	שְׁמוֹת-	שֵׁם-	שְׁמוֹת	שֵׁם
年 f.	שָׁנִי-	שָׁנָת-	שָׁנִים	שָׁנָה
城門 m.	שַׁעְרֵי- (shaa-RE)	שַׁעַר- (SHA-ar)	שַׁעְרִים	שַׁעַר (SHA-ar)

以上表格中的寫法有些是取自現代希伯來文字典。

10.5 確指的組合字

一個組合字是否為「確指」，是由最後面的「絕對字型」決定。若這個絕對字型帶有定冠詞，或是為專有名詞，或帶有所有格字尾，整組字就是確指的。

國王 的祭司們 (不確指) (ME-lech) כְּהֵנִי מְלֶכֶךְ

這國王 的這祭司們 (確指) (ha-ME-lech) כְּהֵנִי הַמְּלֶכֶךְ

大衛 的這兒子們 的這臉 (複數) (確指) פְּנֵי בְנֵי דָוִד

「這國王」הַמְּלֶכֶךְ 有定冠詞，因此「這國王的這祭司們」整組字都是確指的。

「大衛」דָוִד 是專有名詞，因此「大衛的這兒子們的這臉」整組字都是確指的。

以上這兩個組合字的翻譯，為使學習者注意，因此將確指字加上「這」翻譯，在翻譯經文或平常翻譯的時候，只需要翻出中文習慣的用詞。

如同單數組合字，組合字位於前面和中間的組合字型是不能夠加上定冠詞的。

10.8 組合字的語意

組合字的語意分為三種：

第一種是「主詞語意」，大多數的組合字都是這種語意，如： בֶּן דָּוִד 「大衛的兒子」

第二種是「受詞語意」，如：「耶和華的畏懼」 יִרְאַת יְהוָה 譯為「畏懼耶和華」

名詞「畏懼」 f. sg. יִרְאַתָּה יִרְאַתָּה

「書珥的道路」 שׁוּר (DE-rech) דֶּרֶךְ 譯為「通往書珥的道路」

第三種是「份量語意」，如：「穀的多」 רַב דָּגָן 譯為「許多穀」

名詞「穀」 m. sg. דָּגָן דָּגָן 「多」 m. sg. רַב רַב

「水的一點」 (MA-yim) מַיִם מַעֲטַת מַעֲטַת 譯為「一點水」。

名詞「一點」 m. sg. מַעֲטַת מַעֲטַת

10.9 表明方向的字尾 הַ

在一個地名或地方的名詞字尾，可以加上 הַ，就有「向這個地方」的意思。這個用法不會與類似涵義的介詞 לְ 和 אֶל 同時使用，重音均在 הַ 的前一音節。有些字的母音會產生些微改變，如 בַּיִת 加上 הַ 變為 בֵּיתָה。

向這帳棚	¹ (ha-O-he-la) הָאֹהֶל	這帳棚	(ha-O-hel) הָאֹהֶל
向一地	(AR-ca) אֶרֶץ	地	(E-rec) אֶרֶץ
向這房子（回家）	(ha-BAY-ta) הַבַּיִתָּה	這房子（家）	(ha-BA-yit) הַבַּיִת
向這山	(ha-HA-ra) הַהָרָה	這山	(ha-HAR) הָרָה
向耶路撒冷	יְרוּשָׁלַיִם (ye-ru-sha-LA-mo)	耶路撒冷	יְרוּשָׁלַיִם (ye-ru-sha-LA-yim)
向這曠野	(ha-mid-BA-ra) הַמִּדְבָּרָה	這曠野	(ha-mid-BAR) הַמִּדְבָּר
向埃及	(mic-RAY-ma) מִצְרַיִם	埃及	(mic-RA-yim) מִצְרַיִם
向這城市	(ha-I-ra) הָעִירָה	這城市	(ha-IR) הָעִיר
向那裡	(SHA-ma) שָׁמָּה	那裡	(SHAM) שָׁמָּה

摩西和這百姓走到這曠野。

מֹשֶׁה וְהָעָם הָלְכוּ אֶל הַמִּדְבָּר:

摩西和這百姓走向這曠野。

מֹשֶׁה וְהָעָם הָלְכוּ הַמִּדְבָּרָה : (ha-mid-BA-ra)

表明方向的字尾 הַ 是強調走的「方向」，與介詞 לְ 和 אֶל 的涵義稍有差別，但有時候也用於表達已經到達。

¹ 若在 הַ 的前一音節是 Sheva 或 Sheva 的合併母音，重音節就往前一個音節放置。

10.10 上帝的稱呼

10.10.1 耶和華 יהוה

聖經中有不同的字表達信仰的對象，最神聖不可侵犯的就是中文翻譯為「耶和華」、「上主」、「主」或「雅威」的這四個字母。猶太人對這個名字極為尊重，不能寫，也不能讀，當他們看見這個名字就讀為 אֲדֹנָי (a-do-NAI)。Adonai 是由「主人」אֲדֹנָי 的複數 אֲדֹנָיִם 的組合字型 אֲדֹנָי 加上字尾所有格「我的」而來，原意是「我的主（複數）」，據說是沿襲猶太人的先祖亞伯拉罕看見由上帝顯現的三個人稱呼的用語（創世記十八 3），現今成為單數概念的專有名詞「主」（LORD），希臘文《七十士譯本》（*Septuagint*）譯為「主」Κύριος，拉丁文《武加大譯本》（*Vulgata*）譯為「主」Dominus，英文聖經大都譯為 LORD。

猶太人將 אֲדֹנָי (a-do-NAI) 的母音放在這四個字母上，成為 יְהוָה (אֲ的合併母音主要用於喉音字母，因此僅以 sheva 放入)，提醒人此字的讀音是 a-do-NAI。若這四個字母與 אֲדֹנָי 並列，則以 אֱלֹהִים (e-lo-HIM) 的母音寫在這四個字母底下，成為 אֲדֹנָי יְהוָה (創世記十五 2, 8 主耶和華) (אֲ的合併母音偶而也用在非喉音字母)，讀為 a-do-NAI e-lo-HIM。十四世紀起有人將 יְהוָה 按照標音讀為 Jehova，後來《英王欽定本》（King James Version, 1611）的修訂版《美國標準譯本》（American Standard Version, 1901）寫為 Jehovah，中文和合譯本翻譯的「耶和華」是由此而來。「耶和華」雖然被學者認定是錯誤發音，但是華人教會已經長久使用，被人喜愛。現今學者按照撒瑪利亞的傳統，認為這四個字母很可能是讀為「雅威」יְהוָה，中文學術論文多以此稱之。基督宗教聖經印刷這四個字母的名字，通常會省略了 ה 的母音，成為 יְהוָה 和 יְהוָה (也有印為 יְהוָה) 可能是為了讓人無法發出這個字的音。筆者教導學生尊重猶太傳統，將此神聖的名字讀為 a-do-NAI。

此外，יהוה 在聖經中也表達這四個字母的名字，如「哈利路亞」הַלְלוּ יְהוָה (ha-le-lu YAH)（你們要讚美耶和華），的「亞」יְהוָה (YAH)。此外許多人名後面的 יהוה (YA-hu)，也是這個名字，如以利亞 אֱלֵיָהוּ (e-li-YA-hu)。יהוה 偶而會單獨使用（出埃及記十五 2），現代希伯來文發音為 YA，朗讀聖經的「哈利路亞」也讀為 ha-le-lu YA。

10.10.2 上帝 אֱלֹהִים Elohim (以羅欣)

「上帝」אֱלֹהִים (e-lo-HIM) 這個字是聖經最多使用的稱謂，有些書籍音譯為「以羅欣」。這個字用來稱呼耶和華神的時候是單數涵義，配合使用單數動詞，強調上帝的超越。這個字也可以用來稱呼其他信仰的神祇，涵義是複數的，配合使用複數動詞。אֱלֹהִים 的單數型是 אֱלֹהִי (e-LOah)，在約伯記使用很多，但是其他的經文很少使用。這個字指「在眾神之中我單單敬拜的那一位」，因此若由不敬拜耶和華的人口中說出，就不是指耶和

華神，而是那人所敬拜的神，如士師記一 7 亞多尼比色說：「現在上帝（Elohim）接著我所行的報應我了」。

10.10.3 神 אֱלֹהִים El (伊勒)

「神」 אֱלֹהִים (EL) (音譯伊勒) 這個字在聖經中可以用來指稱耶和華神，也可以用來指稱其他信仰的神祇。當這個字指稱耶和華神的時候，多數是用來描述神的特別屬性，如創世記十四 18, 19 「至高的神」 אֱלֹהֵי יוֹן (EL el-YON)、十六 13 「看見我的神」 אֱלֹהֵי רֹאִי (EL ro-I)、十七 1 「全能的神」 אֱלֹהֵי שָׁדַי (EL sha-DAI)、二十一 33 「永遠的神」 אֱלֹהֵי עוֹלָם (EL o-LAM)。這個字的複數型是 אֱלֹהִים (e-LIM) 常使用來指稱其他信仰的「眾神」。這個字的涵義是指「最高神」、「強有力的神」，「伊勒」乃是迦南信仰原來的最高神，後來其地位被「巴力」 בַּעַל (BA-al) (主人、丈夫之意) 取代。伊斯蘭信仰的「阿拉」是由 אֱלֹהִים (EL) 的另一寫法 אֱלֹהִים 而來，涵義是指最高神。

中文和合譯本對 אֱלֹהִים Elohim 和 אֱלֹהִים EL 的翻譯沒有明確的區分，「神」版的聖經均譯為「神」，「上帝」版的聖經均譯為「上帝」。思高譯本把這兩個字譯為「天主」，把四個字母的 הוהי，譯為「上主」。《七十士譯本》將 Elohim 和 El 均譯為 θεός (*Theos*)，拉丁文譯為 *Deus*，即英文的 *God*。

10.10.4 耶和華 יְהוָה

在聖經之外的猶太禱告書和其他經典中，常以 יְהוָה 表達「耶和華」，發音讀作 a-do-NAI。

10.10.5 這名 הַשֵּׁם Hashem

猶太人對於這位神有許多的稱謂，許多的英文書籍以 Hashem 表達他們信仰的神，取代耶和華。Hashem 是由「名字」 הַשֵּׁם (SHEM) 加上定冠詞 (the) הַ ha，形成的專有名詞「這名」 הַשֵּׁם (The Name)，讀為 ha-SHEM。

第十課 複數組合字

練習一 請翻譯下列的動詞

שָׁלַח	4.	אָכַל	3.	זָכַר	2.	לָקַח	1.
עָמְדָה	8.	עָמְדָה	7.	עָמְדוּ	6.	עָמְדָתִי	5.
הֵייתֶם	12.	הֵייתָ	11.	הֵיינוּ	10.	הָיָה	9.
רָאִיתָ	16.	רָאִיתָ	15.	רָאוּ	14.	רָאִתָּה	13.
יָדַעְנוּ	20.	יָדַעוּ	19.	יָדַעָה	18.	יָדַעְתָּ	17.
עָשִׂיתָ	24.	עָשׂוּ	23.	עָשִׂיתָ	22.	עָשָׂה	21.
עָלִיתָ	28.	עָלָה	27.	עָלוּ	26.	עָלִיתֶם	25.

練習二 請翻譯下列的組合字

מְשַׁפַּחַת כְּהֵן	3.	שָׂר עָרִים	2.	אִישׁ מְקוֹם	1.
מְשַׁפַּחַת הַכְּהֵן		שָׂר הָעָרִים		אִישׁ הַמְּקוֹם	
מְשַׁפַּחוֹת כְּהֵן		שָׂרֵי עָרִים		אֲנָשֵׁי מְקוֹם	
מְשַׁפַּחוֹת הַכְּהֵן		שָׂרֵי הָעָרִים		אֲנָשֵׁי הַמְּקוֹם	

נֶפֶשׁ אָח	6.	בֵּית מְדַבֵּר	5.	עַיִן דָּוִד	4.
נֶפֶשׁ יַעֲקֹב		בֵּית הַמְּדַבֵּר		עַיִן מֹשֶׁה	
פְּנֵי הָאָח		בְּתֵי מְדַבֵּר		עַיִנֵי דָוִד	
פְּנֵי יַעֲקֹב		בְּתֵי הַמְּדַבֵּר		עַיִנֵי מֹשֶׁה	

練習三 請翻譯下列帶有介詞的組合字

לְאֲדוֹן הַכֹּל	3.	בְּעֵינֵי רַחֵל	2.	לְהָרַח הַמְּדַבֵּר	1.
לְמִקְוֵם הַמְּלַחֲמָה	6.	כְּאֶהְלֵי מִצְרַיִם	5.	לְהָרִי הַמְּדַבֵּר	4.
מִנְּשֵׁי יַעֲקֹב	9.	בֵּינֵי הַמְּלָכִים	8.	מִיַּד מֹשֶׁה	7.
לְכָלֵי הָאֶהָל	12.	בְּלֵב שָׁלוֹם	11.	מִיַּד מֹשֶׁה	10.

練習四 請翻譯下列的句子

כֹּהֲנֵי הַמְּקוֹם שָׁמְרוּ אֶת כָּלֵי הַזֹּהֵב מִן אֲנָשֵׁי הַמְּדַבֵּר:	1.
כֹּה אָמַר אַבְרָהָם אֶל בְּנֵי רוּת:	2.
אֲנִי עָלִיתִי אֶל רֹאשׁ הַהָרִים וּמִן הָאֶהָל לָקַחְתִּי אֶת כָּלֵי הַמְּלַחֲמָה:	3.
אֶתְּהָ הַלְכָתָּה עִירָה וְשָׂם מְלַכָּתָּה עַל אֲנָשֵׁי הַמְּקוֹם:	4.
בְּנֵי מֹזָאב עָבְרוּ מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, עָלוּ אֶרְצָה וְהֵם יָשְׁבוּ שָׁם:	5.
הַכֹּהֲנִים זָכְרוּ כִּי שָׂם בֶּן אַבְרָהָם הָיָה דָוִד וְשָׂם בֵּת אַבְרָהָם הָיָה רוּת:	6.